

**Česká školní inspekce
Moravskoslezský inspektorát
Matiční 20, 702 00 Ostrava**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIT-2632/23-T
Sp. zn. ČŠIT-S-499/32-T

Název	ZÁKLADNÍ ŠKOLA, OSTRAVA-PORUBA, K. POKORNÉHO 1382, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE
Sídlo	Karla Pokorného 1382/56, Poruba, 708 00 Ostrava
E-mail	posta@zspokorneho.cz
IČO	61 989 142
Identifikátor	600 144 666
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Mgr. Jaroslava Nad'ová
Zřizovatel	Statutární město Ostrava, Městský obvod Poruba
Místo inspekční činnosti	Karla Pokorného 1382, Ostrava
Inspekční činnost na místě	9. 1. 2024 – 12. 1. 2024

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Inspekční činnost podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle školních vzdělávacích programů.

Zjišťování a hodnocení naplnění školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

ZÁKLADNÍ ŠKOLA, OSTRAVA-PORUBA, K. POKORNÉHO 1382, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE (dále „škola“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školní jídelny. Ve 23 třídách se v základní škole vzdělávalo 462 žáků, 64 z nich mělo diagnostikovány speciální vzdělávací potřeby prvního až čtvrtého stupně podpory, 32 žákům byla poskytována podpora prostřednictvím předmětu speciální pedagogické péče a pro 19 žáků nebyl český jazyk mateřským jazykem. Celkem čtyři žáci byli vyučováni podle individuálního vzdělávacího plánu. Různými aktivitami je ve škole podporováno 52 nadaných žáků. Základní škola vzdělává podle vzdělávacího programu pro základní vzdělávání s názvem Škola pestrá paleta. Do přípravné třídy aktuálně dochází 15 dětí a škola má vytvořen vlastní Školní vzdělávací program pro přípravnou třídu. V sedmi odděleních školní družiny se vzdělávalo 178 žáků podle vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání. Informace o subjektu jsou dostupné na webových stránkách www.zspokorneho.cz nebo sociálních sítích Facebook a Instagram.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy při vedení organizace od roku 2020 vychází z propracované a průběžně upravované koncepce rozvoje. Po roce seznamování s chodem školy ji vyhodnotila formou veřejné SWOT analýzy a zapojila do ní postřehy pedagogů školy tak, aby všem zaměstnancům byly zřejmé cíle, ke kterým společně směřují a naplňovali je při vzdělávání žáků. Jedná se o otevřený a všem aktérům spolupracujících při vzdělávání přístupný dokument. Školní vzdělávací programy pro základní i zájmové vzdělávání byly nově revidovány. Došlo k promyšlenému posunu rozvoje výtvarného nadání až od šestého ročníku, úpravě učebního plánu ve prospěch cílené podpory sociálních i osobnostních kompetencí žáků (etická výchova, rozvoj gramotností) a posílení výuky anglického jazyka včetně jeho praktického využití ve výtvarné výchově. Podpora zdravého životního stylu je naplňována formou společné přípravy učitelů a následných tandemových vstupech do výuky.

V pedagogické i kontrolní oblasti ředitelka delegovala část kompetencí na dvě zástupkyně, vedoucí školní družiny a školní jídelny i vedoucí správních zaměstnanců. Prostřednictvím pravidelných týdenních schůzek a kontrolou plnění úkolů buduje strukturovaný, za své úseky zodpovědný, management. Součástí širšího vedení jsou vedoucí předmětových komisí a metodického sdružení, kteří informují vedení čtvrtletně o stavu rozpracovaných úkolů. Vzhledem k občasnému výskytu náročného chování žáků ve škole se ředitelka osobně každý týden seznamuje s přijímanými opatřeními na společné schůzce školního poradenského pracoviště. Kolektiv učitelů, především na druhém stupni, prochází aktuálně generační i profesní obměnou. Nově přichozím pedagogům je stanoven uvádějící (pro začínající učitele) nebo adaptační učitel (pro ty s předchozí praxí na jiné škole). Společně sestavují adaptační plán, který pravidelně čtvrtletně vyhodnocují a následně je podkladem pro společné jednání s vedením školy. Ředitelka nastavila ve škole systém osobních pohovorů s učiteli na začátku školního roku. Vzájemné setkání dává možnost zhodnotit profesní i osobnostní rozvoj, je vytvořen prostor k sebehodnocení a návrhům směřujícím k vedení školy. Stejně zaměřená setkání pořádají i vedoucí úseků se svými podřízenými. I přes takto nastavená opatření z dotazníku zadaného pedagogům vyplývá, že více než třetina učitelů uvádí, že nemůže rozporovat kroky vedení školy a jedna pětina vnímá, že rozpory mezi učiteli a vedením nejsou dostatečně řešeny. Pozitivním zjištěním je, že vnímané rozpory nejsou zásadní a všichni pedagogové jsou schopni vzájemně spolupracovat.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků je každoročně vyváženě zaměřeno jednak na konkrétní potřebu školy, ale také na naplňování odborných zájmů vyučujících. Výsledné shrnutí absolvovaného vzdělávání je sdíleno na interním disku vnitřní školní sítě. Vedení školy pravidelně hospituje ve výuce, sleduje uplatňování získaných poznatků ze vzdělávacích aktivit, ale míra jejich využívání během inspekční činnosti byla nízká a u některých učitelů méně účelná. Prostorové i materiální podmínky umožňují každodenní provoz školy a naplňování vzdělávacích programů. Vedení školy spolu se zřizovatelem realizují postupnou obnovu součástí školy, dosud se však nepodařilo rekonstruovat zastaralé prostory, zázemí ani vybavení školní jídelny a školního dvora. Žáci jsou pravidelně seznamováni s pravidly bezpečného chování a ochrany zdraví při vzdělávání a souvisejících aktivitách. Ředitelka provádí analýzu úrazovosti. Její míra je i přes průběžně přijímaná opatření na zvýšené úrovni.

Přípravná třída využívá vlastní, účelně vybavený prostor. Vedení školy vychází vstříc požadavkům zákonných zástupců na přijetí žáků k zájmovému vzdělávání a podle potřeby navyšuje kapacitu školní družiny. Její prostory v samostatném objektu nedostačují a využívají se i dvě přizpůsobené školní třídy. K zajištění vyššího standardu bezpečnosti, evidence a odchodu žáků školní družina využívá nově elektronický systém.

Školní stravování žáků zajišťuje vlastní školní jídelna, která při sestavování jídelních lístků nastavila trend přípravy pestré a nutričně vyvážené stravy v souladu se zásadami zdravé výživy a s ohledem na plnění výživových norem pro školní stravování. Školní jídelna vyšla vstříc požadavkům zákonných zástupců na poskytování dietního stravování a žákům, jejichž zdravotní stav vyžaduje tento způsob stravování připravuje stravu s omezením lepkou a mléka.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Ve škole byly provedeny hospitace u většiny vyučujících a tříd. Sledovaná výuka na obou stupních byla promyšlená. Učitelé ji vedli za účelem dosažení přiměřeně náročných vzdělávacích cílů, které vycházely z požadovaných výstupů a v závěru výuky je s různou mírou efektivity ověřovali. Vhodně zvolená motivace směřovala ve většině vyučovacích hodin k zapojení žáků do jejich realizace a aktivního plnění úkolů. Učivo bylo podáváno v souvislostech a žáci téměř vždy věděli proč a za jakým účelem pracují. Učitelé většinou na začátku sledované výuky vhodně formulovali vzdělávací cíl a někdy plánovaně vyplynul z jejího průběhu. Ve výuce převládaly účelně volené metody a formy vzdělávání. Jejich nejčastěji využívanou formou byla samostatná práce žáků a frontální práce. Následovaly připravené a promyšlené aktivity ve skupinách. Nejméně využívanou formou výuky byla práce ve dvojicích. Výměnou zkušeností v rámci metodických orgánů i rozboru výsledků hospitační činnosti se daří zvyšovat pestrost struktury výuky. Častější zařazování metod podporujících kooperaci ve výuce probíhalo především na druhém stupni školy. Frontálně připravené hodiny se jako celek vyskytovaly, ale téměř vždy byly doplněny alespoň o častou aktivizaci žáků během řízeného rozhovoru. Účelné střídání různých metod výuky nebo aktivizace žáků prostřednictvím pohybových aktivit na prvním stupni podporovalo vnitřní motivaci a udržovalo stálou pozornost a zájem žáků.

Výuka byla převážně dobře organizačně promyšlená, učitelé vytvářeli bezpečné prostředí, žáci reagovali bezprostředně a bez obav pokládali upřesňující dotazy nebo doplňovali probírané učivo o vlastní poznatky. Kázeňské problémy nebo nezájem se objevovaly jen výjimečně. Učitelé jen v menší míře ve výuce vytvářeli prostředí, ve kterém byla cíleně podporována kreativita či diskuse nebo kde byl výrazný prostor na vlastní objevování

souvislostí, vyhledávání informací, jejich zpracování a následnou prezentaci získaných poznatků. Takto koncipovanou výuku podporovala zařazená metoda skládkového učení, využití myšlenkové mapy, badatelsky připravené materiály, práce s videoukázkami nebo elektronickou stavebnicí. Názornost výuky byla podpořena využíváním zobrazovací techniky, digitálních technologií nebo interaktivních učebnic. S digitálními zdroji nejčastěji pracovali učitelé, případně je k řešení úkolů používali cíleně všichni žáci. Méně často učitelé volili možnost aktuálního vyhledání konkrétní potřebné informace jednotlivými žáky a vzniklou situaci často řešili sdělením správného řešení.

Ve výuce se dařilo u žáků podporovat rozvoj různých gramotností, a to nejen při práci s texty nebo matematickými příklady, ale také zdokonalováním čtenářských strategií a zařazováním prakticky orientovaných cvičení. Účelně a nenásilně je realizována podpora jazykové gramotnosti v rámci rozšířené výuky výtvarné výchovy. Žáci si přirozeně obohacovali slovní zásobu a bezprostředně komunikovali v angličtině o daném tématu. Učitelé si vedou podklady o vzdělávacích výsledcích žáků a většinou si průběžně ověřují, jak žáci zvládají učivo. Nedaří se jim však prozatím, byť diferencovaná výuka byla tématem vzdělávacích aktivit pedagogických pracovníků, naplánovat ji tak, aby v hodině byli účinně rozvíjeni jak žáci s pomalejším, tak ti, kteří pracují rychlejším tempem. Diferenciace výuky a pomoc žákům s různou úrovní nadání se částečně aplikuje během tandemové výuky, přípravou gradovaných úloh nebo zapojením asistentů pedagoga.

Závěr výuky a její zhodnocení mělo různou kvalitu a vypovídací hodnotu pro učitele i žáky. Učitelé si byli vědomi důležitosti shrnutí a rekapitulace učiva vzhledem ke stanovenému cíli, v praxi však byla část výuky, hlavně z časových důvodů, několikrát ukončena až se zvoněním a její závěrečné ověření probíhalo neefektivně bez plného soustředění žáků. Naopak někteří vyučující na druhém stupni, ale především na prvním stupni, využili promyšlené způsoby pro zjištění splnění stanovených cílů výuky.

V přípravné třídě probíhá příprava na výuku v základní škole v blocích, kdy každý měsíc je dětem přiblíženo nějaké téma. Činnosti jsou zaměřené na rozvoj jemné motoriky, řečových schopností, orientace v prostoru nebo sociální samostatnost. Učitelka vede vývojová portfolia žáků, se kterými seznamuje rodiče a zaznamenává v nich pokroky jednotlivých dětí. Vzdělávací program zájmového vzdělávání umožňuje žákům trávit smysluplně volný čas využitím pestré nabídky činností. Všechny sledované aktivity probíhaly v přátelské atmosféře. Zvolené postupy vedly účastníky k otevřené komunikaci, schopnosti naslouchat ostatním, být ohleduplný vůči druhým, nést v přiměřené míře odpovědnost za svou osobu a dobrovolné volbě činností z nabízených alternativ.

Průběh zájmového vzdělávání i záznamy o činnosti svědčí o účelném kombinování pobytu v hernách s venkovními aktivitami systematicky zaměřenými na hru, relaxaci a pohybový rozvoj. Žáci mají možnost ve školní družině přípravy na vyučování.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Vzdělávací výsledky školy jsou za poslední roky vyrovnané. Přibližně 60 % žáků dosahuje vyznamenání (na prvním stupni kolem 76 % žáků), počet neprospívajících žáků se vyskytuje v jednotkách případů. Často vinou nižšího sociálního statusu některých zákonných zástupců škola každoročně eviduje několik nehodnocených žáků, u kterých přesouvá klasifikaci do následujícího pololetí nebo školního roku. Vedení školy sleduje úroveň a náročnost zadání závěrečných prací z matematiky a českého jazyka v každém pololetí. Vyučující jsou vedeni k důslednému zdůvodnění případného neúspěchu některých žáků a také návrhu postupu ke zlepšení jejich výsledků. Souhrnné informace za předmět zpracovávají předmětové komise

i metodická sdružení a vedení školy následně vyhodnocuje souhrnné údaje za delší časové období a sleduje vývoj úspěšnosti žáků a tříd. Podrobný rozbor výsledků proběhl i z testování připravených Českou školní inspekcí. Učitelé využívají uvolněné úlohy z komerčního testování pro přípravu žáků na přijímací zkoušky a zjišťování úrovně jednotlivých gramotností v předmětu Člověk a svět práce. Stupeň znalostí digitálních kompetencí si žáci vyhodnotili v IT Fitness Testu. Počet udělených pochval opakovaně převažuje nad množstvím uložených opatření k posílení kázně. Počet hodin omluvené absence na jednoho žáka v průběhu školního roku 2022/2023 mírně poklesl ve srovnání se školním rokem 2021/2022. Neomluvená absence se vyskytla u jednotlivců. Počet snížených stupňů z chování se za poslední roky vyskytuje v závislosti na počtu řešených případů náročného chování žáků a případů záškoláctví. Škola cíleně podporuje žáky s výukovými obtížemi, ale na druhé straně ve spolupráci s organizací Mensa a zákonnými zástupci identifikuje žáky s nespécifickým nadáním, které rozvíjí během výuky (Abaku, pracovní listy Koumák), ale nejčastěji v rámci školních projektů (Galileova zahrada, Den gramotností).

Přes celou řadu opatření (seznámení žáků s činnostmi jednotlivých poradenských pozic, depistáže ve třídách, intervenční programy, sociometrie tříd, výzkumy klimatu) se žáci v některých odpovědích anketního dotazníku zadaném Českou školní inspekcí vyjádřili, že v oblasti školního klimatu a vztazích mezi pedagogy s žáky je ještě hodně vzájemných rozdílů a otázek k řešení. Výstupy ankety odpovídají i výsledkům pravidelného šetření prováděných zřizovatelem. Vedení školy se podařilo rozšířit standardní školní poradenské pracoviště o pozice školního psychologa, sociálního pedagoga a kariérového poradce. Na jeho pravidelných setkáních dochází k vzájemné informovanosti a rozdělení aktuálních úkolů. Při řešení případů problémového chování nebo záškoláctví jsou využívána, je-li to možné, setkání v tripartitě nebo sestavení výchovných plánů s definovanými úkoly pro všechny zúčastněné strany. Osvědčilo se i setkání v tzv. „pozitivní tripartitě“, na které jsou vyhodnocovány dosažené pokroky v rámci řešeného problému. Každý měsíc ve třídách probíhají třídnické hodiny s konkrétně stanovenou tematickou činností. Školní parlament pomáhá formou společných akcí, soutěží a výzev pro žáky (někdy společně s učiteli) zlepšovat vzájemné vztahy ve škole.

O výsledcích vzdělávání jsou zákonní zástupci informováni přes školní informační systém, na třídních schůzkách, případně na individuálních setkáních nebo v rámci konzultačních hodin všech pedagogů včetně školní družiny. Zdůvodnění změn v pedagogickém sboru, inovace zásadních dokumentů, úpravy v provozu školy (např. zavedení on-line školní pokladny k zajištění vyšší transparentnosti přijímaných peněz), rozšíření bezpečnostního standardu (kamerový systém) jsou zákonným zástupcům jednou měsíčně shrnuty prostřednictvím společné elektronické nástěnky ve školním informačním systému nebo prakticky okamžitě zveřejněním na sociálních sítích školy.

Škola se hojně zapojuje do celostátních, krajských i městských projektů. Vedení školy cíleně vyhledává způsoby, jak pro školu získat nadstandardní finanční zdroje (nákup pomůcek, ICT vybavení učeben, Talentmanagement – péče o nadané žáky) nebo specifickou podporu určenou ke zkvalitnění výuky (školní psycholog, speciální pedagog, doučování žáků, podpora školní knihovny). Výměnu zkušeností si škola úspěšně vyzkoušela prostřednictvím Komunity evropských škol eTwinning nebo v rámci Erasmu.

Školní družina nabízenými aktivitami (návěky divadelního představení), zapojením do projektů (Jsem laskavec, Noc s Andersenem), exkurzemi a organizací soutěží (talentová soutěž, příprava Dne dětí) prohlubuje a rozšiřuje výuku ve škole. Pořádání společných akcí

s rodiči (Vánoční čajovna, společný piknik) podporuje její činnost a buduje vzájemný partnerský vztah.

Závěry

Vývoj školy

- Ředitelka školy vykonává svou funkci od 1. 8. 2020.
- Vedení školy přijalo adekvátní opatření téměř ke všem zjištěním identifikovaným z předcházející inspekční činnosti z roku 2019. Zvýšilo se využívání didaktické techniky, zintenzivnila se hospitační činnost vedoucích pracovníků, zefektivnila se práce metodických orgánů, ve výuce jsou využívány různé metody a formy k dosažení stanovených cílů. Bezpečnostní riziko v souvislosti s oplocením objektu školy se podařilo odstranit. Dosud přetrvává nízká míra diferenciací výuky vzhledem k různě nadaným žákům a ověřování splnění výukového cíle.

Silné stránky

- Koncepce rozvoje školy je pravidelně aktualizována a vyhodnocována na základě poznatků ze SWOT analýzy, prováděných pohovorů a zjištění od vnějších partnerů školy. (1.1)
- Široké zapojení do projektů a spolupráce s vnějšími partnery podporuje naplňování školního vzdělávacího programu a umožňuje rozvoj různě nadaných skupin žáků. (1.5)
- Škola má nastavený systém práce se vzdělávacími výsledky žáků a přijímá adekvátní opatření k jejich zlepšování. (5.1)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Slabé stránky (oblasti ke zlepšení)

- Některé poznatky z dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků dosud ne všichni učitelé promítají do výuky. (3.5)
- Ve výuce jsou jen ojediněle nabízeny aktivity podporující objevování, vyhledávání v různých informačních zdrojích a uplatňování kritického myšlení při práci se získanými informacemi. (4.2)
- Diferenciací výuky pro žáky různého nadání je ve výuce využívána jen v menší míře a nejsou vždy účelně aplikovány efektivní metody pro vyhodnocení stanovených cílů výuky zejména na druhém stupni. (4.3)

Číselné označení odkazuje na kód kritéria v příslušné modifikaci. Znění kritéria je dostupné na adrese: kriteria.csicr.cz

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Průběžně sledovat a inspirovat všechny učitele k intenzivnějšímu využívání poznatků z absolvovaného vzdělávání, aby výuka byla co nejvíce efektivní.
- Zařazovat častěji výuku s objevitelskými prvky.
- Plánovat výuku tak, aby alespoň v jejich částech byli rozvíjeni jak žáci nadaní, tak ti vyžadující zvýšenou podporu.

- Zaměřit se na časový průběh výuky tak, aby v jejím závěru zůstal prostor na ověření zvládnutí stanoveného cíle.
- Pokračovat v systematické práci školního poradenského pracoviště při řešení sociálně patologických jevů a zlepšování klimatu ve třídách.
- Ve spolupráci se zřizovatelem naplánovat úpravy vedoucí ke zlepšování technického stavu školy (vybavení a technický stav školní jídelny).

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 15 dnů od marného uplynutí lhůty pro podání připomínek k obsahu inspekční zprávy, resp. od doručení stanoviska k připomínkám, přijmout opatření k odstranění nedostatků zjištěných inspekční činností. Tyto nedostatky jsou formulovány v části slabé stránky (oblasti ke zlepšení). Ve stejné lhůtě písemně informujte Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření, a to prostřednictvím datové schránky (g7zais9).

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací programy pro základní vzdělávání Škola pestrá paleta, pro přípravnou třídu a pro zájmové vzdělávání platné ve školním roce 2023/2024
2. Matrika základní školy vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
3. Koncepce základní školy na roky 2023-2025
4. Systém školení a vzdělávání zaměstnanců (plán DVPP) platný ve školním roce 2023/2024
5. Hospitační záznamy vedení školy vedené ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
6. Zápisy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
7. Zápisy z jednání předmětových komisí a metodických sdružení ve školním roce 2022/2023 a 2023/2024 (vzorek)
8. Výroční zprávy o činnosti školy z roku 2021/2022 a 2022/2023
9. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (vzorek)
10. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2023/2024
11. Dokumentace školního poradenského pracoviště včetně dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
12. Dokumentace související se zajištěním bezpečnosti žáků při poskytování vzdělávání vedená ve školním roce 2023/2024 (vzorek)
13. Dokumentace vztahující se k finančním podmínkám školy a zajištění školního stravování pro školní rok 2022/2023 a 2023/2024 k datu inspekční činnosti (vzorek)

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete prostřednictvím datové schránky (g7zais9), a to k rukám ředitelky inspektorátu. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Petr Novotný, školní inspektor, vedoucí inspekčního týmu

Ing. Mgr. Hana Červenková, školní inspektorka

Mgr. Kateřina Lazarová, školní inspektorka

Mgr. Šárka Šustková, školní inspektorka

Bc. Marcela Zahradníková, kontrolní pracovnice

24. 1. 2024